

Sygn. akt III A Ua 553/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Pietkun
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSA Irena Różańska-Dorosz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o emeryturę

na skutek apelacji M. D.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 9 lutego 2012 r. sygn. akt VII U 40/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. D. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 12 grudnia 2011r., odmawiającej jej prawa do emerytury, domagała się jej zmiany w kierunku przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie: wnioskodawczyni M. D. urodzona (...), złożyła w dniu 17.10.2011 r., u strony pozwanej wniosek o przyznanie wcześniejszej emerytury. Wnioskodawczyni do wniosku

dołączyła między innymi: świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane przez Spółdzielnię (...) w P., w którym stwierdza się, że wnioskodawczynie wykonywała pracę w warunkach szczególnych w okresie od 24.07.1973r. do 09.04.1975r. w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze cukiernika – piekarza; świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane przez Gminną Spółdzielnię (...) w N.z dnia 8.01.1999r., w którym stwierdza się, że wnioskodawczynie była zatrudniona w warunkach szczególnych od 10.04.1975r. do 10.08.1977r. i od 01.08.1978r. do 30.04.1992 r. w charakterze ciastkarza-piekarza.

W okresie zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) od 01.08.1978r. do 30.04.1992r., wnioskodawczynie urodziła syna A. w dniu 18.11.1979r. i córkę A. 27.11.1983r. Wnioskodawczynie dwukrotnie w czasie zatrudnienia w/w Spółdzielni korzystała z urlopu wychowawczego w okresie od 11.04.1980r. do 30.09.1982r., na syna i od 04.05.1984r. do 04.05.1987r. na córkę.

Decyzją z dnia 12.12.2011r. strona pozwana odmówiła wnioskodawczynie prawa do emerytury. Strona pozwana wskazała, że wnioskodawczynie spełnia warunki do przyznania wcześniejszej emerytury w zakresie wymaganego wieku emerytalnego, ogólnego stażu ubezpieczeniowego, faktu nie przystąpienia do otwartego Funduszu Emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy. Wnioskodawczynie prawo do wcześniejszej emerytury nie przysługuje ponieważ nie udokumentowała, że do dnia 01.01.1999r. posiadania 15 letniego okres pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił do okresu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia:

- od 24.07.1973 r. do 09.04.1975 r.
- od 10.04.1975 r. do 10.08. 1977 r.
- od 01.08.1978 r. do 10.04.1980 r.
- od 01.10.1982 r. do 03.05.1984 r.
- od 05.05.1987 r. do 30.04.1992 r.

w łącznym wymiarze 12 lat 3 miesiące 28 dni (po wyłączeniu urlopów wychowawczych), gdyż w świadectwach pracy w warunkach szczególnych wykazano łączone stanowiska pracy cukiernik-piekarz, ciastkarz piekarz.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy wyrokiem z dnia 9 lutego 2012r. oddalił odwołanie wnioskodawczynie.

W uzasadnieniu wyroku wskazał, iż odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego - 60 lat dla mężczyzn, o ile w dniu 1.01.1999r. ubezpieczeni osiągnęli: co najmniej 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze, przy czym przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów nie wykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy.

Emerytura na zasadach w/w przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z analizy dokumentacji wnioskodawczynie wynika, iż warunki do uzyskania uprawnień emerytalnych w zakresie wymaganego wieku, co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz faktów nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego i rozwiązania stosunku pracy zostały spełnione.

Kwestią sporną jest to, czy wnioskodawczyni do dnia 1.01.1999 r., posiada 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu organ rentowy prawidłowo uznał, że wnioskodawczyni nie posiada na dzień 01.01.1999r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wskazać należy, że organ rentowy prawidłowo wyłączył z okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych wykazane w świadectwie pracy Gminnej Spółdzielni (...) w N.z dnia 30.04.1992 r., okresy przebywania wnioskodawczyni na urloпах wychowawczych od 04.05.1984 r. do 4.05.1987 r. i od 11.04.1980 r. do 30.09.1982 r. Powyższe wynika z tego, że zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 nr 8, poz. 43), okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Ponieważ w czasie przebywania na urloпах wychowawczych wnioskodawczyni była zwolniona z obowiązku świadczenia pracy to mimo, że nadal była pracownikiem, okresu urloпу wychowawczego nie można zaliczyć do okresu pracy w warunkach szczególnych. Stanowisko takie jest też wykazane w wyroku SN z dnia 6 czerwca 2006 r. I UK 338/05. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał, że „Skoro przez pracę w szczególnych warunkach rozumie się wykonywanie pracy w określonym charakterze, a nie pozostawanie w stosunku pracy, nie ma podstaw do zaliczenia urloпу wychowawczego do okresu pracy w szczególnych warunkach, skoro pracownik w czasie tego urloпу jest zwolniony z obowiązku świadczenia takiej pracy w takich, szczególnych warunkach. Ponadto w okresie urloпу wychowawczego pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy w celu umożliwienia pracownikowi sprawowania osobistej opieki nad małym dzieckiem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 r. I PKN 11/1 Prokuratura i Prawo 2003 r., nr 3).

Po wyłączeniu w/w urloпов wychowawczych łączny okres pracy w warunkach szczególnych wykazany w świadectwach pracy w warunkach szczególnych Gminnej Spółdzielni (...) w P. i w Gminnej Spółdzielni (...) w N. z dnia 08.01.1999 r., wynosi 12 lat 3 miesiące i 3 dni. Zatem skoro przepis art. 184 ustawy emerytalnej wymaga do nabycia prawa do emerytury 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, to wnioskodawczyni prawo do wcześniejszej emerytury nie przysługuje.

Z uwagi na to, że wykazany w świadectwach pracy w warunkach szczególnych okres pracy w warunkach szczególnych po wyłączeniu okresów urloпов wychowawczych wynosi tylko 12 lat 3 miesiące i 3 dni Sąd uznał, że prowadzenie postępowania wyjaśniającego, czy w w/w okresach wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych, co kwestionuje strona pozwana jest bezcelowe, skoro do nabycia prawa do emerytury należy wykazać do dnia 01.01.1999 r. 15 lat w warunkach szczególnych.

Z tych też względów Sąd odwołanie wnioskodawczym oddalił na podstawie art. 47714 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła wnioskodawczyni M. D., w której, zaskarżając wyrok w całości, zarzuciła mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 32 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 1998r., Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.) w związku z § 2 i § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy poprzez niewłaściwe ich zastosowanie i błędną wykładnię, polegające na: bezpodstawnym przyjęciu przez Sąd I instancji, iż okres przebywania na urlopie wychowawczym nie może być wliczony do łącznego okresu pracy w warunkach szczególnych, skutkiem czego wnioskodawczyni nie przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury i uznanie przez Sąd I instancji, iż korzystanie z urloпу wychowawczego wyklucza możliwość przyjęcia, że wnioskodawczyni pracowała w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu, wobec czego nie legitymuje się ona wystarczającym stażem pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy prawidłowe ustalenia faktyczne i zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, niewątpliwie wskazują, iż wnioskodawczyni spełniła wszelkie wymagane przepisami prawa warunki do uzyskania prawa do emerytury.

Zarzuciła ponadto naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a zwłaszcza zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 kpc, poprzez dowolne ustalenie stanu faktycznej sprawy wbrew zgromadzonemu materiałowi dowodowemu, polegające na nieuwzględnieniu przez Sąd okresów

przebywania wnioskodawczynie na urloпах wychowawczych jako okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach wbrew treści świadectw pracy o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy dowody te miały kluczowe znaczenie dla dokonania prawidłowych ustaleń w zakresie spełnienia przez wnioskodawczynię przesłanki uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury w postaci posiadania wymaganego prawem okresu pracy w szczególnych warunkach; oraz naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. przepisu art. 328 § 2 kpc, polegające na całkowitym pominięciu w uzasadnieniu wyroku ustosunkowania się przez Sąd do dowodów ze świadectw pracy wnioskodawczynie i wskazaniu, dlaczego odmówił im wiarygodności i mocy dowodowej w zakresie ilości lat przepracowanych przez M. D. w warunkach szczególnych.

Błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na błędnym wyliczeniu przez Sąd okresu wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w szczególnych warunkach, który po wyłączeniu okresów urlopu wychowawczego powinien wynosić 12 lat, 3 miesiące 26 dni, nie zaś jak wskazał Sąd – 12 lat 3 miesiące 3 dni i wskazując na powyższe zarzuty, wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie odwołującej się prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach; o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz wnioskodawczynie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za obie instancje; o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia – przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczynie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena faktyczna i prawna, w niniejszej sprawie, w pełni zasługuje na akceptację i nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Sąd Apelacyjny przyjmując ustalenia dowodowe dokonane przez Sąd I instancji za własne, nie znalazł potrzeby ich przytaczania.

Zgodnie bowiem z treścią art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego- 60 lat dla mężczyzn, o ile w dniu 1.01.1999r. ubezpieczeni osiągnęli: co najmniej 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach bądź w szczególnym charakterze przy czym przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów nie wykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy.

Emerytura na zasadach w/w przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Bezspornym w sprawie było spełnienie przez wnioskodawczynię wymogu wykazania się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, wiekiem wymaganym, faktem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązaniem stosunku pracy.

Spór w sprawie ogniskował się wokół ustaleń spełnienia przez wnioskodawczynię na dzień 1.01.1999r., warunku wykazania się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Zgromadzony w sprawie materiał, jak zasadnie wykazał Sąd I instancji, nie pozwala na przyjęcie, iż wnioskodawczynie, korzystając w okresie zatrudnienia z urloпów wychowawczych, stale i w pełnym wymiarze świadczyła pracę w warunkach szczególnych.

Za nietrafny należy uznać zarzut apelacji dotyczący nieuwzględnienia przez Sąd I instancji niezaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu przebywania na urloпах wychowawczych. Przepis art. 7 i 8 ustawy emerytalnej enumeratywnie wymieniają jakie okresy należy zaliczyć do okresów składkowych i nieskładkowych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 7 pkt. 5 ppkt. a okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego matkom pracującym opiekującym się małymi dziećmi oraz okresami niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem do lat 4 – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie – bez względu na liczbę dzieci – do 6 lat. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Jak wynika więc z cytowanych przepisów, ustawodawca nie tylko nie zezwolił na wliczenie okresu urlopu wychowawczego do okresu świadczenia pracy, ale wyraźnie wskazał, iż okres ten należy traktować jako okres nieskładkowy, wyłączony zaliczony do stażu ogólnego w ograniczonym okresie. Tak więc stanowisko Sądu I instancji, wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji, zasługuje na akceptację, a przywołana w apelacji uchwała SN z 18 maja 2011r., co umknęło uwadze apelującego, dotyczy zupełnie innych okoliczności, w sprawie niespornych, albowiem pozostawanie wnioskodawczyni w zatrudnieniu nie jest równoznaczne z wymogami określającymi świadczenie pracy w warunkach szczególnych, które to warunki określa w sposób szczegółowy treść rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8. poz. 43 z 1983r.). Z treści cyt. rozporządzenia wynika, iż okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponieważ bezspornie wnioskodawczyni w okresie przebywania na urloпах wychowawczych była zwolniona z obowiązku świadczenia pracy to, pomimo pozostawania w zatrudnieniu, okresu tego nie można zaliczyć do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Tak prezentowane stanowisko wynika z wyroku SN z 6.06.2006r. (I UK 338/05), z którym Sąd Apelacyjny się w pełni identyfikuje.

Reasumując należy stwierdzić, iż w pełni zasadnie Sąd I instancji uznał niespełnienie przez wnioskodawczynię wszystkich warunków do wykazania się uprawnieniami do nabycia prawa do emerytury, a zarzuty apelacji, w tych okolicznościach nie zasługują na akceptację i z tych też względów, zdaniem Sądu Apelacyjnego, apelacja wnioskodawczyni podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Mając więc na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

K.S.